Lykiska

Lykiska (lykiska **Trm̃mili**[1]) är ett utdött språk som en gång talades i Lykien i Mindre Asien i nuvarande Turkiet. Språket tillhör språkgruppen anatoliska språk bland de indoeuropeiska språken och indelas i två dialekter; lykiska A och lykiska B (även kallad *milyiska*). Omkring 200 inskrifter är kända på lykiska från 300- och 400-talet f.Kr. samt från mynt. Språket skrevs med ett särskilt alfabet baserat på det grekiska alfabetet.

Lykiskan ingick i den luviska undergruppen bland de anatoliska språken, tillsammans med luviska, kariska, sidetiska och pisidiska.[2] Lykiskan dog ut omkring början av första århundradet f.Kr. och ersattes av klassisk grekiska.

Lykiska	
	Trm̃mili
Talas i	Lykien, Lykaonien
Region	Sydvästra Anatolien
Utdött	1:a århundradet f.Kr.
Språkfamilj	**Lykiska**
	Språkkoder
ISO 639-3	xlc

Innehåll

Källor
Beskrivning
Noter
Referenser

Lykisk inskrift från Xanthos

Källor

Lykiska är känt från dessa källor:[3][4]

- Person- och ortnamn på grekiska.
- 172 inskrifter på sten i lykisk skrift från sent 400-tal f.Kr. till sent 300-tal f.Kr.[5] De kategoriseras som:
  - 150 begravningsinstruktioner på klippgravar.
  - 20 votiv- eller dedikationsinskrifter.
- Omkring 100 inskrifter på mynt som myntats i Xanthos från Kuprilis regeringstid, 485-440 f.Kr., till Perikles regeringstid, 380-360 f.Kr.[6]
- Letoontrilingven, på lykiska A, grekiska och arameiska.
- Xanthosbilingven. Den övre delen av en grav i Xanthos, kallad Xanthosstelen eller Xanthosobelisken. En inskrift på lykiska A täcker södra, östra och en del av den norra sidan. Norra sidan innehåller också en 12-radig dikt på grekiska och ytterligare text, främst på västra sidan, på lykiska B. Denna dialekt förekommer endast där och på en grav i Antiphellos. Det totala antalet rader på stelen är 255, inklusive 243 på lykiska och 12 på grekiska.

Inskriftsmaterialet täcker ett tidsspann på omkring 170 år, mellan 500 och 330 f.Kr.[7]

Beskrivning

Ett antal huvuddrag bidrar till att identifiera lykiskan som tillhörande den luviska gruppen:[8]

- Assibilation av indoeuropeiska (IE) palataler (satem-förändringen): *ekwo- (med palatalt k[9]) till luviska á-zú-wa/i-, lykiska esbe, "häst."
- Genitiv ersätts av adjektiv som slutar på -ahi eller -ehi, luviska -assi-.
- Preteritum aktivum bildas med indoeuropeiska sekundära mediumändelser:
  - IE *-to till luviska -ta, lykiska te- or de- i tredje person singular
  - IE *-nto till luviska -nta, lykiska (n)te i tredje person plural
- Ordlikheter: luviska māssan(i)-, lykiska māhān(i), "gud."

Noter

1. ^ Bryce (1986) sid. 30.
2. ^ Adiego (2007) sid. 763.
3. ^ Adiego (2007) sid. 764.
4. ^ Bryce (1986) sid. 42.
5. ^ Bryce (1986) sid. 50.
6. ^ Bryce (1986) sid. 51–52.
7. ^ Bryce (1986) sid. 54.
8. ^ Adiego (2007) sid. 765.
9. ^ ”*ekwo-” (https://web.archive.org/web/20090125161306/http://bartleby.com/61/roots/IE124.html). *The American Heritage Dictionary of the English Language: Fourth Edition*. 2000. Arkiverad från originalet (http://www.bartleby.com/61/roots/IE124.html) den 25 januari 2009. https://web.archive.org/web/20090125161306/http://bartleby.com/61/roots/IE124.html. Läst 18 mars 2008.

Referenser

Den här artikeln är helt eller delvis baserad på material från engelskspråkiga Wikipedia (https://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page), tidigare version (https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Lycian_language&oldid=461609873)., där följande referenser nämns:

- Adiego, I.J. (2007). Christidis, A.F.; Arapopoulou, Maria; Chriti, Maria. red. *A History of Ancient Greek From the Beginning to Late Antiquity*. Cambridge University press. ISBN 0521833078.
- Bryce, Trevor R. (1986). *The Lycians - Volume I: The Lycians in Literary and Epigraphic Sources*. Copenhagen: Museum Tusculanum Press. ISBN 87-7289-023-1

Lykien	
Städer	Antifellos | Faselis | Myra | Olympos | Patara | Pinara | Telmessos | Tlos | Xanthos
Angränsande landskap	Karien | Lydien | Pisidien | Pamfylien
Övrigt	Charles Fellows | Letoon | Lykiska | Lykiska leden | Nikolaus | Sarpedon

Hämtad från "https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Lykiska&oldid=40717990"

Sidan redigerades senast den 23 augusti 2017 kl. 19.03.

Wikipedias text är tillgänglig under licensen Creative Commons Erkännande-dela-lika 3.0 Unported. För bilder, se respektive bildsida (klicka på bilden). Se vidare Wikipedia:Upphovsrätt och användarvillkor.